

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ЄС

Андрій Шабалін,

керівник сектору узагальнення експертної та судової практики Центру експертних досліджень НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, кандидат юридичних наук

У статті досліджено питання правової моделі захисту права інтелектуальної власності у Європейському Союзі. Приділено увагу історико-правовим аспектам становлення та захисту права інтелектуальної власності на території сучасної Європи. Вказано на необхідність подальшого дослідження нормативних підходів до захисту права інтелектуальної власності у ЄС з метою ефективної адаптації українського законодавства до європейського права.

Ключові слова: Європейський Союз, ЄС, Директива ЄС — 2004/48/ЄС, Директива про авторське право на єдиному цифровому ринку Європейського Союзу (Directive on Copyright in the Digital Single Market 2016/0280), захист права інтелектуальної власності, Суд ЄС (CVRIA)

Обрання Україною європейського вектора розвитку (після соціально-політичних подій кінця 2013 – початку 2014 років) стало відправною точкою процесу інтеграції української правової системи, у тому числі й сфери захисту права інтелектуальної власності, до загальноєвропейського права.

Останні правові світові тенденції, у першу чергу європейські, свідчать про все зростаючу роль інтелектуального продукту в економіці та суспільстві загалом. Наразі у Європі значними темпами будується нова економіка — «економіка інтелектуальної власності». Більше того, по суті, формується нове суспільство, у якому провідну роль буде відігравати саме інтелект, а цінність будуть мати саме результати розумової діяльності.

Дослідження європейського правового досвіду у сфері інтелектуальної власності мають важливе значення для адаптації українського законодавства до визнаних європейських стан-

дартів. Саме тому важливого значення набуває дослідження питання захисту права інтелектуальної власності, адже реалізація будь-кого права не може бути ефективною без належної системи юридичного захисту.

Питанню дослідження європейської правової моделі захисту права інтелектуальної власності приділяли увагу такі науковці, як: Г. В. Бромберг, Г. О. Михайлюк, О. М. Мельник, Ю. М. Капіца, А. О. Кодинець, О. П. Орлюк, Д. М. Притика, Г. О. Улянова, Є. О. Харитонава, А. В. Шабалін, О. О. Штефан та інші.

На сьогодні питання захисту права інтелектуальної власності перебувають у процесі розвитку, тому дослідження європейських аспектів такого захисту є цікавим як з теоретичної, так і з практичної точок зору.

Зупинимось на окремих аспектах захисту права інтелектуальної власності у Європейському Союзі. Для розуміння особливостей захисту права інтелектуальної власності у Європі розгля-

немо основні етапи генезису означеної правової процедури.

У наукових дослідженнях, присвячених розвитку права інтелектуальної власності, вказується, що аналог інституту захисту права інтелектуальної власності з'явився ще у 500 році до н. е. У цей період античним кухарям Стародавньої Греції, а саме — у колонії Сібаріс, було надано привілеї щодо створення певних кулінарних страв. Саме такі привілеї перебували під захистом грецького права. У цьому плані цікавим прикладом, про який вказує Брюс Багбі, щодо захисту результатів творчої діяльності в Стародавній Греції є випадок, коли Вітрувій (257–180 роки до н. е.) виявив крадіжку віршів на конкурсі, що проходив у Александрії [1].

У Стародавній Греції були закладені й правові засади розвитку права промислової власності — з'явилися перші аналоги торговельних марок. Так, у Греції (II тис. до н. е.) місцеві ремісники літерами, групою літер позначали власну продукцію [2, 17–18].

Згодом піднесення ремісництва, технологій стало поштовхом для подальшого розвитку права промислової власності та процедур його захисту.

Так, наприклад, дворяни захищали свої родові герби, право клеймування ними.

Значного розвитку право набуло у Римі. Саме римські юристи розробили алгоритм виникнення права власності, дослідили його природу. Таке право власності на певну річ могло виникнути у конкретної особи, якщо остання зробила річ самостійно [3, 113]. Зрозуміло, що право власності, у його широкому розумінні, включало й право інтелектуальної власності на річ. Так, наприклад, гончар мав право власності на виготовлений посуд, а також на його форму, дизайн тощо.

І все ж римські юристи вивчали питання захисту права інтелектуальної власності, зокрема щодо способів такого захисту, тобто правової процедури [4].

У Європі права інтелектуальної власності, як і юрисдикційні процедури захисту таких прав, набули значного розвитку у період Середньовіччя.

Зародження авторського права, як складової права інтелектуальної власності, сприяло створенню гільдій, що об'єднували майстрів різних виробництв. У той час держава стала намагатися контролювати такі професійні об'єднання, у першу чергу — друкарів. Саме в означений період з'явилися перші охоронні документи щодо авторського права, а також права на винахід. Такі документи видавали у Венеційській Республіці. Так, наприклад, у 1469 році було видано патент друкареві Джону Шпейеру щодо виключних прав на друковану продукцію [5].

У період Середньовіччя у Європі було прийнято перший нормативний акт, спрямований на захист прав авторів. У 1421 році у Флоренції було прийнято нормативний акт, яким захищалося авторство архітектора Філіппо Брунеллескі, зокрема, права творця на архітектурні винаходи та інші результати інтелектуальної діяльності. Варто зазначити, що вказаний норматив значно розширив межі творчої діяльності, її роль на тернах тодішньої Європи [4].

Свої особливості правового розвитку інститут захисту права інтелектуальної власності мав у Великій Британії. Значний розвиток технологій у ній зумовив зростання кількості привілеїв, що, у свою чергу, призвело до появи чималої кількості зловживань, зокрема й з боку королівської влади. Під тиском промисловців влада змушена була дозволити розглядати судам спори з приводу виданих привілеїв [6, 51–52]. За своєю природою саме привілеї (грамоти) стали першим охоронним документом (патентом) на інтелектуальний продукт, а процедура судового захисту прав власників привілеїв — першими спорами щодо захисту права інтелектуальної власності й першими аналогами діяльності спеціалізованих судів у

сфері захисту права інтелектуальної власності.

Важливим нормативним актом у сфері захисту авторського права у Великій Британії став Статут королеви Анни «Про стимулювання вченості шляхом надання права авторам та покупцям права на копіювання книг», прийнятий у 1709 році. Цим актом уперше закріплювалися права авторів (майнові та немайнові), а також встановлювався строк авторського права на друкування — 21 рік [7].

Разом із Великою Британією авторське право активно розвивалося й у Франції. У 1566 році було видано Ордонанс Мулена, який став першим нормативним актом у сфері захисту авторського права на території Франції. Вказаним документом регулювалися відносини, пов'язані з видавництвом книжок, торгівлею друкарською продукцією, а також питання видачі патентів із видавництва книжок [8].

Система захисту права інтелектуальної власності, як і саме право інтелектуальної власності, активно розвивалось у період Середньовіччя і в інших європейських країнах, зокрема: Італії, Німеччині тощо. На жаль, більш глибоке дослідження питання розвитку захисту права інтелектуальної власності у Європі може вивести нас за межі цього дослідження.

Отже, право середньовічних міст-держав Італії, Великої Британії та Франції, також і Німеччини, стало основою подальшого розвитку права інтелектуальної власності у Європі та правових процедур захисту.

Значний розвиток як права інтелектуальної власності, так і інституту його захисту відбувся наприкінці ХІХ на початку ХХ століть. Це було зумовлено потужним розвитком у Європі науки і техніки, капіталістичних відносин, а також появою європейських промислових корпорацій.

У ХХ ст. відбулося становлення та розвиток міжнародних інституцій у сфері інтелектуальної власності (Все-

світньої організації інтелектуальної власності), було прийнято міжнародно-правові акти, які також спрямовані на захист права інтелектуальної власності (Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 р.; Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів, згодом у рамках Конвенції у 1971 р. було прийнято Паризький Акт (внесено зміни у 1979 р.); Всесвітня конвенція про авторське право 1952 р.; Міжнародна конвенція про охорону прав винахідників, виробників фонограм і організації ефірного мовлення — «Римська конвенція»; Конвенція про охорону виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм — 1971 р.; Брюссельська конвенція про розповсюдження несучих програм сигналів, що передаються через супутники — 1974 р., Угода TRIPS тощо). Усе це стало базою для формування права інтелектуальної власності ЄС.

Модель права Євросоюзу має дворівневу систему:

- 1) загальноєвропейські правові документи (директиви);
- 2) націоналі правові документи. Базовою тенденцією є те, що національні правові документи поступово адаптуються до загальноєвропейського права.

Саме такий підхід сприяє розбудові єдиного європейського законодавства, яке поступово починає превалювати над правом держав-членів ЄС.

Розглянемо базові європейські директиви, що регламентують відносини права інтелектуальної власності.

Одним із важливих документів Євросоюзу у сфері охорони та захисту права інтелектуальної власності стала Директива ЄС «Про гармонізацію окремих аспектів авторського права і суміжних прав у інформаційному суспільстві» від 22.05.2001 р. № 2001/29/ЄС [9].

Іншим базовим загальноєвропейським документом є Директива ЄС/2004/48 про забезпечення прав на інтелектуальну власність (далі — Ди-

ректива ЄС/2004/48) [10]. Основним завданням останньої є забезпечення в рамках права Європейського Союзу ефективного захисту прав творців, учасників правовідносин у сфері права інтелектуальної власності. Значний розвиток цифрових технологій у ЄС зумовив необхідність удосконалення правової процедури охорони та захисту прав авторів на єдиному європейському цифровому ринку. На сьогодні цифровий продукт є доволі прибутковим.

Європейськими органами була розроблена Директива про авторське право на єдиному цифровому ринку Європейського Союзу (Directive on Copyright in the Digital Single Market 2016/0280 (COD) [11]. Проект вказаної директиви був внесений Комітетом Європейського парламенту з юридичних питань 20 червня 2018 року. Цей документ спрямований на вдосконалення прав авторів у цифровому європейському середовищі.

Варто зазначити, що Директива про авторське право на єдиному цифровому ринку Європейського Союзу мала спірний характер. Її прийняття відклалося, і лише після внесення змін документ був ухвалений Європарламентом у квітні 2019 року (остаточний варіант) [12].

Так, у вищевказаній директиві закріплено права авторів на отримання плати від агрегаторів, онлайн-платформ за використання авторських матеріалів (контенту). Невеликі платформи, сервіси, а також загальновідомі некомерційні платформи, наприклад, Wikipedia, звільняються від такої платити.

Запроваджується видача колективних ліцензій, оформлення права на фільм, музичний твір безпосередньо на платформі [12].

У західному суспільстві, у тому числі європейському, є необхідність формування нових підходів до розуміння права інтелектуальної власності, зокрема питань правового захисту.

Так, до прикладу, до інтелектуальної власності нового типу експерти Baker McKenzie відносять також теле-

візійні формати, виставкові об'єкти, неперсоналізовані дані, сертифікаційні знаки, твори з невідомою приналежністю, дизайн одягу, взуття, меблів тощо. Зазвичай проектні моделі також захищені авторським правом, однак деякі з них чи їх елементи, деталі або шаблони можуть не підпадати під такий захист і все ж бути відмінними та здатними до комерціалізації [13].

Варто зазначити, що необхідність захисту інтелектуального продукту у сфері ІТ-технологій була передбачена керівними органами ЄС у 1998 році, коли побачила світ Зелена книга «Авторське право та виклик технологій — питання авторського права, що вимагають невідкладних дій». Цей документ був підготовлений Єврокомісією і став базою для прийняття майбутніх профільних європейських директив, спрямованих на гармонізацію законодавства на єдиному внутрішньому ринку. Зелена книга 1998 року стала продовженням відповідної Книги 1991 року, у якій уже тоді вказувалося на необхідність захисту нових технологічних продуктів (комп'ютерних програм тощо) [14].

Досліджуючи систему захисту права інтелектуальної власності у ЄС, варто звернути увагу на роль Суду Європейського Союзу (CVRIA, (Court of Justice of the European Union), адже важливе місце у системі правового захисту в державах-членах відведено саме йому [17].

Суд ЄС був заснований відповідно до Угоди про Європейське об'єднання вугілля та сталі у 1952 році. На сьогодні він працює у Люксембурзі.

У складі Суду ЄС діють три установи: сам Суд Європейського Союзу, Суд першої інстанції (створений у 1988 р., раніше мав назву Трибунал першої інстанції), Трибунал з питань публічної служби (створений у 2004 р.) [17].

Нормативною базою діяльності Суду ЄС є загальноєвропейські документи: Угода про створення Європейського економічного співтовариства 1957 року; Договір про створення Європейського Союзу (Маастрихтський договір, 1992

р.); Лісабонська угода про внесення змін до Угоди про Європейський Союз і Угоди про заснування Європейської Спільноти 2007 року. Спеціальним правовим документом є також Статут (Протокол Суду) 1957 року.

До компетенції цього судового органу належить також вирішення спорів, пов'язаних із торговельними марками (ТМ). Так, наразі у Суді ЄС може бути оскаржене рішення Апеляційного органу, який розглядає звернення на рішення компетентних державних органів щодо торгових марок [18].

Рішення Суду ЄС мають важливе значення й для наближення національного законодавства до стандартів правового захисту інтелектуальної власності у Євросоюзі.

У контексті викладеного варто вказати, що свого часу Болгарія врахувала основні рішення Суду ЄС стосовно тлумачення актів Євросоюзу — 15 тис. сторінок. Судом ЄС були відібрані його ключові рішення, що мали бути перекладені й ураховані в законодавчій практиці цієї східноєвропейської країни [19].

Варто зазначити, що практика Суду ЄС має важливе значення для формування єдиної європейської правозастосовної доктрини, формує єдині відповідні правові підходи.

Так, у 2016 році Суд ЄС постановив рішення. Це рішення є протилежним позиції Генерального адвоката. Так, зокрема, Суд ЄС визнав, що в разі, коли гіперпосилання розміщене з комерційною метою (*financial gain*), а сам публікатор знав (мав можливість знати) про гіперпосилання на піратський контент, то подібне розміщення гіперпосилання є порушенням права правовласника контенту. Зокрема у справі *GS Media BV vs Sanoma* вища європейська судова інстанція визнала наявність комерційної мети *web-ресурсу GeenStijl*, а отже, рішення було прийнято на користь компанії *GS Media* [20]. У цій справі Суд ЄС висловив правову позицію відносно того, що у дея-

ких випадках гіперпосилання призводить до порушення авторського права.

На сьогодні в Україні поступово формується нова модель захисту права інтелектуальної власності відповідно до європейських підходів, закладених в Угоді про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами [21]. І цей процес поступово відбувається, хоча існує проблема динамічності. Наразі вже прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних зазначень» (набирає чинності з 1 січня 2020 року, крім пункту 5 цього розділу, який набирає чинності з дня опублікування закону). У цьому нормативі запроваджуються європейські підходи до захисту правової охорони географічних позначень — статті 1–3 закону [22].

Отже, подальше вивчення європейського правового досвіду у сфері захисту права інтелектуальної власності має важливе значення для адаптації українського законодавства до відповідної правової моделі ЄС.

У зв'язку з викладеним пропонуємо таке:

- запровадження обов'язкового вивчення органами влади як загальноєвропейського досвіду, так і досвіду окремих держав-членів ЄС у питаннях реалізації програм з розвитку підтримки, адміністрування та захисту сфери інтелектуальної діяльності у процесі підготовки проектів відповідних нормативно-правових актів;
- запровадження системи постійного аналізу прийнятих рішень Суду ЄС (CVRIA) у сфері права інтелектуальної власності, а також щодо проблем, пов'язаних із загальними питаннями державної політики з адміністрування сфери інтелектуальної власності, з метою запровадження вироблених у цих судових актах підходів до законодавчої

діяльності та правозастосовної практики. Такий підхід можливий шляхом внесення змін і доповнень до чинного законодавства (наприклад, до Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»);

- створення спеціальної системи комунікації з органами управління ЄС з метою оперативних консуль-

тацій у процесі розроблення в Україні нових нормативних актів щодо сфери інтелектуальної власності з метою встановлення їх відповідності європейському праву.

Цілком зрозуміло, що процес адаптації потребує більш широких підходів, зокрема обговорення як теоретиками, так і практикаками. ●

Список використаних джерел / List of references

1. Понкин И. В. *История развития права интеллектуальной собственности. Первые нормативные правовые акты, касающиеся вопросов авторского права. Вестник РУДН. Юридические науки. 2013. № 3. С. 124.*
URL: <file:///C:/Users/andrey/Downloads/5999-5465-1-PB.pdf> (дата звернення: 07.10.2019).
2. Блаватская Т. В. *Ахейская Греция во втором тысячелетии до н. э.* Москва : Наука, 1996. 75 с.
3. Підпригора О. А. *Римське приватне право : підручник.* Київ : Вища школа, 1995. 267 с.
4. Moree A. *Intellectual Property. The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Summer 2011 Edition).* Ed. By E.N. Zalta. URL : <http://plato.stanford.edu/archives/sum201/entries/intellectual-property> (дата звернення: 07.10.2019).
5. Prager F. D. *History of Intellectual Property from 1545 1787. Journal of the Patent Of-fice Societe.* 1994. # 26(1). P. 715 (711-760).
6. *Право інтелектуальної власності.* Акад. курс : підручник для студентів вищ. навчальн. закладів / за ред. О. А. Підпригори, О. Д. Святоцького. 2-ге вид., переробл. та доповн. Київ : Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. 672 с.
7. *An explanatory note concerning the origins of the United Kingdom intellectual property Legal regime.* World Intellectual Property Organization.
URL: <http://www.wipo.int/export/sites/www/wipolex/en/notes/gb.pdf> (дата звернення: 07.10.2019).
8. Foreman S. *Copyright law. World Study. Delhi University Publication/ 2012 y.* P. 32–33.
9. *Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України. Офіційний переклад від 25.04.2018.*
URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/200129es.pdf> (дата звернення: 07.10.2019).
10. *Corrigendum to Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the enforcement of intellectual property rights. Eur-lex.* URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32004L0048R%2801%29> (дата звернення 07.10.2019).
11. *Copyright in the Digital Single Market 2016/0280. European Consili.*
URL: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-51-2019-INIT/en/pdf>. (дата звернення 07.10.2019).
12. *EU adjusts copyright rules to the digital age. European Consili.*
URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/04/15/eu-adjusts-copyright-rules-to-the-digital-age/> (дата звернення 07.10.2019).

13. Не брендом единым: что такое интеллектуальный капитал в цифровую эпоху. Сайт Forbes.ru. URL: <https://www.forbes.ru/brandvoice/ipquorum/374543-ne-brendom-edinym-chno-takoe-intellektualnyu-kapital-v-cifrovuyu-epohu> (fnf pdthytyuz 07.10.2019).
 14. Сорока Н. Є. Діяльність Європейської комісії у сфері авторського права та суміжних прав в Європейському Союзі. Науковий вісник Державного університету внутрішніх справ. № 2. 2014. С. 60–61.
URL: http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsv/02_2014/1-4snyeyes.pdf (дата звернення: 07.10.2019).
 15. Corrigendum to Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the enforcement of intellectual property rights. Eur-lex. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32004L0048R%2801%29> (дата звернення: 07.10.2019).
 16. Андрій Шабалін. Деякі питання захисту права інтелектуальної власності в ЄС: Директиви ЄС/2004/48 «Про забезпечення захисту права інтелектуальної власності». Теорія і практика інтелектуальної власності. № 6 (04). 2018. С. 47–48.
 17. CVRIA. URL : https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/sv/ (дата звернення: 07.10.2019).
 18. Шабалін А. В. Суд Європейського Союзу (CVRIA): повноваження та деякі питання організації діяльності суду. Теорія та практика адаптації законодавства України до законодавства ЄС : матеріали міжнар. наук.-практ конф., Київ, 8 червня 2018 року / за ред. проф. Р. С. Мельника, відпов. ред. к.н.ю. Л. Ю. Малюга. Київ : Гельветика. 2018. С. 373.
 19. Bulgaria/ 2005 Comprehensive Monitoring/ Brussels, 25 October 2005/ COM (2005) 534 final/ P. 75-77.
 20. InfoCuria – Case-law of the Court of Justice, Sanoma Media Netherlands BV, Playboy Enterprises International Inc. URL : <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=183124&doclang=EN> (дата звернення: 07.10.2019).
 21. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 07.10.2019).
 22. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних зазначень : Закон України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123-20/print> (дата звернення: 21.10.2019).
-
1. Ponkyn Y. V. Ystoryia razvytyia prava yntellektualnoi sobstvennosti. Pervyye normatyvnyye pravovyye akty, kasaiushchyesia voprosov avtorskoho prava. Vesnyk RUDN. Yurydycheskye nauky. 2013. № 3 S. 124. URL : <file:///C:/Users/andrey/Downloads/5999-5465-1-PB.pdf> (data zvernennia: 07.10.2019).
 2. Blavatskaia T. V. Akheiskaia Hretyia vo vtorom tysyachyletyi do n. э. M. 1996. Yzda-vo «Nauka». 75 s.
 3. Pidopryhora O. A. Rymyske pryvatne pravo. Pidruchnyk. K. : Vyshcha shk. 1995. 267 s.
 4. Moree A. Intellectual Property. The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Summer 2011 Edition). Ed. By E.N. Zalta.
URL: <http://plato.stanford.edu/archives/sum201/entries/intellectual-property> (data zvernennia: 07.10.2019).
 5. Prager F. D. History of Intellectual Property from 1545 1787. Journal of the Patent Of-fice Societe. 1994. # 26(1). P. 715 (711-760).

6. *Pravo intelektualnoi vlasnosti. Akad. kurs. Pidruchnyk dlia studentiv vyshch. navchaln. zakladiu. Za redakts. O. A. Pidopryhory, O. D. Sviatotskoho. 2-he vyd., pererobl. ta dopovn. K.: kontsern «Vydavnychi Dim «In Yure». 2002. 672 s.*
7. *An explanatory note concerning the origins of the United Kingdom intellectual property Legal regime. World Intellectual Property Organization.*
URL : <http://www.wipo.int/export/sites/www/wipolex/en/notes/gb.pdf> (data zvernennia: 07.10.2019).
8. *Foreman S. Copyright law. World Study. Delhi University Publication/ 2012 y. P. 32–33.*
9. *Uriadovyi ofis koordynatsii yevropeiskoi ta yevroatlantychnoi intehtratsii Sekretariatu Kabinetu ministriv Ukrainy. Ofitsiyni pereklad vid 25.04.2018. Ofitsiyni sait Kabinetu Ministriv Ukrainy.*
URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/200129es.pdf> (data zvernennia: 07.10.2019).
10. *Corrigendum to Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the enforcement of intellectual property rights. Eur-lex. URL : https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32004L0048R%2801%29 (data zvernennia 07.10.2019).*
11. *Copyright in the Digital Single Market 2016/0280. European Sonsili.*
URL: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-51-2019-INIT/en/pdf>. (data zvernennia 07.10.2019).
12. *EU adjusts copyright rules to the digital age. European Sonsili.*
URL : <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/04/15/eu-adjusts-copyright-rules-to-the-digital-age/> (data zvernennia 07.10.2019).
13. *Ne brendom edynym: chto takoe yntellektualnyi kapital v tsyfrovuiu epokh. Sait Forbes.ru. URL : https://www.forbes.ru/brandvoice/ipquorum/374543-ne-brendom-edynym-chto-takoe-intellektualnyy-kapital-v-cifrovuyu-epohu (lfnf pdthytyyz 07.10.2019).*
14. *Soroka N. Ye. Diialnist Yevropeiskoi komisii u sferi avtorskoho prava ta sumizhnykh prav v Yevropeiskomu Soiuzi / Naukovyi visnyk Derzhanovho universytetu vnutrishnikh sprav. № 2. 2014. S. 60-61. URL : http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsy/02_2014/14snyeuyes.pdf (data zvernennia: 07.10.2019).*
15. *Corrigendum to Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the enforcement of intellectual property rights. Eur-lex. URL : https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32004L0048R%2801%29 (data zvernennia: 07.10.2019).*
16. *Andrii Shabalin Deiaki pytannia zakhystu prava intelektualnoi vlasnosti v YeS: Dyrektyvy YeS/2004/48 «Pro zabezpechennia zakhystu prava intelektualnoi vlasnosti» //Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. № 6(04). 2018. S. 47–48.*
17. *CVRIA. URL : https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/sv/ (data zvernennia: 07.10.2019).*
18. *Shabalin A. V. Sud Yevropeiskoho Soiuzu (CVRIA): povnovazhennia ta deiaki pytannia orhanizatsii diialnosti sudu. Teoriia ta praktyka adaptatsii zakonodavstva Ukrainy do zakonodavstva YeS: materialy mizhnarodnoi nauko-vo-praktychnoi konferentsii, m. Kyiv, 8 chervnia 2018 roku / za red. prof. R. S. Melnyka, vidpov. red. k.n.iu. L. Yu. Maluha. K. : Vydavnychi dim «Helytyka». 2018. S. 373.*
19. *Bulgaria/ 2005 Comprehensive Monitoring/ Brussels, 25 October 2005/ COM (2005) 534 final/ P. 75–77.*
20. *InfoCuria — Case-law of the Court of Justice, Sanoma Media Netherlands BV, Playboy Enterprises International Inc. URL : http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=183124&doclang=EN (data zvernennia: 07.10.2019).*

21. *Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odnii storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimi derzhavamy-chlenamy. Ofitsiyni sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (data zvernennia: 07.10.2019).*
22. *Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia pravovoi okhorony heohrafichnykh oznachen». Ofitsiyni sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123-20/print> (data zvernennia: 21.10.2019).*

Надійшла до редакції 19.11.2019 року

Шабалін А. Некоторые вопросы защиты права интеллектуальной собственности в ЕС. В статье исследованы вопросы правовой модели защиты прав интеллектуальной собственности в Европейском Союзе. Уделено внимание историко-правовым аспектам становления и защиты права интеллектуальной собственности на территории современной Европы. Подчеркнута необходимость дальнейшего исследования нормативных подходов по защите интеллектуальной собственности в ЕС с целью эффективной адаптации украинского законодательства к европейскому праву.

Ключевые слова: Европейский Союз, ЕС, Директива ЕС-2004/48/ЕС, Директива об авторском праве на едином цифровом рынке Европейского Союза (Directive on Copyright in the Digital Single Market 2016/0280), защита интеллектуальной собственности, Суд ЕС (CVRIA)

Shabalin A. Some issues protection of intellectual property rights in the EU. The article explores issues related to the current legal model for the protection of intellectual property rights in the European Union. Attention is paid to the historical and legal aspects of the formation and protection of intellectual property rights in the territory of modern Europe. In connection with this, it is stated that the principles of protection of intellectual property rights were laid in ancient Greece and the Roman Empire. The further development of the IPR procedure in Europe was driven by the development of technology and new economic relations. This has led to the adoption of international documents in the field of protection and protection of intellectual property rights, which are also the basis for a modern system of legal protection and protection of intellectual property rights in Europe.

The creation of the EU was a new step in the development of a unified European model for the legal protection of intellectual property rights, with which a number of basic regulatory documents were adopted. One of the basic documents on the protection of intellectual property rights in the EU is EU Directive 2004/48. Modern approaches to the protection of intellectual property rights are introduced in the Directive on Copyright in the Digital Single Market 2016/0280 (COD). This concerns the protection of an intellectual product in the digital space in the EU.

At present, the European Court of Justice (CJEU) has a significant role to play in shaping a single legal practice for the protection of intellectual property rights in the EU. It is this European judicial authority that forms the uniform approaches to the enforcement of intellectual property rights in the EU.

As a result, the need for further study of regulatory approaches to the protection of intellectual property rights in the EU is emphasized in order to increase the efficiency of the process of adaptation of Ukrainian legislation to EU law.

Key words: European Union, EU, Directive 2004/48/EC, Directive on Copyright in the Digital Single Market 2016/0280, protection of intellectual property rights, Court of Justice of the European Union